

OECD *Multilingual Summaries*

OECD Economic Outlook, Volume 2019 Issue 2

Preliminary version

Summary in Norwegian

Read the full book on: [10.1787/9b89401b-en](https://doi.org/10.1787/9b89401b-en)

OECD Økonomisk perspektiv nr. 2 2019

Foreløpig versjon - 21st November 2019. Laurence Boone. OECD Chief Economist

Sammendrag på norsk

Policyendringer for å snu tidevannet

De siste to årene har den globale veksten og vekstutsiktene blitt stadig dårligere med vedvarende politisk usikkerhet og svake handels- og investeringsstrømmer. Vi anslår nå den globale BNP-veksten til å ha vært 2,9 % i år og anslår at den forblir rundt 3 % for 2020-21, ned fra vekstraten på 3,5 % som ble anslått for 1 år siden, og det svakeste siden den globale finanskrisen. Utsiktene på kort sikt varierer imidlertid for ulike land med hensyn til betydningen av handel for hver økonomi. BNP-veksten i USA forventes å falle til 2 % innen 2021, mens veksten i Japan og euroområdet forventes å ligge på henholdsvis 0,7 og 1,2 %. Kinas vekst vil fortsette å falle ned til rundt 5,5 % innen 2021. Andre fremvoksende markeder/markedsøkonomier forventes bare å komme seg i beskjeden grad, og mange av dem preges av ubalanser. Vekstratene er samlet sett under potensialet.

Sammenhengen mellom pengepolitikk og budsjettpolitikk er ubalansert. Sentralbankene har beslutsomt drevet kvantitative lettelser, og dette har delvis motvirket de negative virkningene av handelsspenninger og bidratt til å forhindre en ytterligere rask forverring av de økonomiske utsiktene. Med dette har de også banet vei for strukturreformer og solide offentlige investeringer for å øke den langsiktige veksten, for eksempel investering i infrastruktur som støtter digitalisering og klimaendringer. Bortsett fra i noen få land har budsjettpolitikken imidlertid bare vært marginalt understøttende til nå og ikke vært spesifikt i form av investeringer, samtidig som prisene på aksjer og eiendom har vært stigende.

Den største bekymringen er imidlertid at svekkingen av utsiktene fortsetter videre, noe som reflekterer uhåndterte strukturelle endringer mer enn noe konjunktursjokk. Klimaendringer og digitalisering er pågående strukturelle endringer for økonomiene våre. I tillegg beveger handel og geopolitikk seg bort fra 1990-tallets multilaterale orden. Det ville vært en policyfeil å betrakte disse endringene som midlertidige faktorer som kan håndteres med penge- eller budsjettpolitikk; de er strukturelle. I mangel av klare politiske retninger for disse fire områdene vil usikkerheten fortsette å være høy og dermed skade vekstutsiktene.

Mangelen på politisk retning for å håndtere strukturelle spørsmål knyttet til klimaendringer reduserer investeringslysten. Antallet ekstremværhendelser øker, og utilstrekkelige politiske tiltak kan øke frekvensen av disse ytterligere. De kan føre til betydelige forstyrrelser i den økonomiske aktiviteten på kort sikt og til langvarig skade på kapital og landområder, samt uoversiktlige migrasjonsstrømmer. Tilpasningsplaner er i sin spede begynnelse, samtidig som overgang fra fossile brensler gjennom tiltak som karbonavgifter har vist seg teknisk og politisk utfordrende. Myndigheter i de ulike landene må handle raskt: Uten en klar følelse av retning for karbonpriser, -standarder og -regulering, og uten nødvendige offentlige investeringer vil bedriftene utsette investeringsbeslutninger, med alvorlige konsekvenser for vekst og sysselsetting.

Digitalisering transformerer finans, forretningsmodeller og verdikjeder gjennom tre hovedkanaler: investeringer, ferdigheter og handel. Så langt ser det ut til at bare en liten brøkdel av virksomhetene har utnyttet det sterke produktivitetspotensialet i digitale teknologier, noe som delvis forklarer hvorfor digitalisering ikke har vært i stand til å oppveie andre negative effekter på den samlede produktiviteten. Full utnyttelse av fordelene ved digitale teknologier krever komplementære investeringer i dataprogramvare og databaser, forskning/utvikling, lederkompetanse og opplæring, noe som fortsatt er en utfordring for mange virksomheter. Digitalisering påvirker også mennesker og arbeid, fordi det gir en enorm fordel til personer hvis arbeidsoppgaver krever kognitive og kreative ferdigheter, og straffer dem som har arbeid med rutinemessig preg, samtidig som det genererer nye former for kontraktstyper utenfor tradisjonelle sosiale ordninger. Den politiske tiltaksviljen knyttet til ny ferdighetslæring, sosial beskyttelse, tilgang til kommunikasjonsinfrastruktur, utvikling av digitale plattformer, konkurranse i digitale markeder og regulering av datastrømmer over landegrensene henger imidlertid etter og gjør det vanskelig å høste de fulle fordelene ved digitalisering.

Den kinesiske økonomien er i strukturell endring og går i økende grad fra eksport og produksjon mot mer forbruk og tjenester. Økt selvforsyning av sentrale innsatsvarer for visse produksjonssektorer gjenspeiler et ønske om å gå bort fra å importere teknologi og mer mot nasjonal produksjon. Et skifte i energibruk for å håndtere forurensning og økningen i tjenester fører også til ytterligere endringer i kinesisk etterspørsel etter importvarer. Kinas tradisjonelle bidrag til global handelsvekst ser ut til å avta og endre karakter. Mens India ser ut til å vokse raskt, er vekstmodellen der annerledes, og bidraget til global handelsvekst vil ikke være stort nok til å erstatte Kina som en global motor for tradisjonell produksjon.

Handel og investeringer endres også strukturelt, med digitalisering og økt tjenestehandel, men også med geopolitisk risiko. Økningen i handelsrestriksjoner er ikke noe nytt. Rundt 1 500 nye handelsrestriksjoner er implementert av G20-landene siden den globale finanskrisen i 2008. Likevel har man de siste to årene hatt en sterk økning i handelsbegrensende tiltak og en dyptgående erosjon av det regelbaserte globale handelssystemet. Kombinert med økende statlig støtte i en rekke sektorer skaper dette forstyrrelser i forsyningskjedene og ny fordeling av aktiviteter på tvers av land, noe som svekker nåværende etterspørsel ved å redusere incentivene til å investere og undergrave veksten på mellomlang sikt.

Mot dette bakteppet er det rom og et presserende behov for mye kraftigere politiske tiltak for å skape ny vekst. Å redusere politisk usikkerhet, tenke nytt om budsjettpolitikken og handle på en kraftig måte for å møte utfordringer som digitaliseringen og klimaendringene fører med seg, har alt potensial til å snu dagens nedadgående trend og løfte fremtidig vekst og levestandard rundt om i verden.

For det første vil en klar politisk retning for overgang til bærekraftig vekst i en tid med digitaliserings- og klimautfordringer utløse en markant akselerasjon av investeringene. Myndigheter bør ikke bare fokusere på de kortsiktige fordelene ved finanspolitisk stimulans, men først og fremst på de langsiktige gevinstene, og for å oppnå dette bør de gjennomgå sine investeringspolitiske rammer. Opprettelsen av nasjonale investeringsfond med fokus på å investere i fremtiden kan hjelpe myndighetene med å utforme investeringsplaner som kan håndtere markedssvikt og ta hensyn til positive eksternaliteter for samfunnet som helhet. En rekke lands myndigheter har allerede satt av midler av denne typen, men styringen av midlene kan forbedres for å sikre høyere økonomisk og sosial avkastning.

For det andre kan større handelspolitisk forutsigbarhet og åpenhet gjøre mye for å redusere usikkerhet og skape ny vekst. For eksempel er det behov for å bringe mer åpenhet til de mange formene for offentlig støtte som skaper ubalanse i internasjonale markeder, og å enes om globale regler for åpenhet, forutsigbarhet, reduksjon og forebygging av slik støtte (Fokusnotat 1).

For det tredje kan budsjett- og pengepolitikk aktiveres på en bedre måte og få en kraftig positiv virkning hvis koordineringen styrkes. Det er rom for å styrke automatiske stabilisatorer med sikte på å opprettholde husholdningenes inntekter og forbruk (Fokusnotat 5). Aktiv koordinering over hele euroområdet vil bidra til å løfte veksten nå (Fokusnotat 3). Skulle utsiktene forverres mer enn vi forventer, kan koordinerte finanspolitiske og monetære tiltak over hele G20, selv med tanke på det begrensede politiske rommet sentralbankene har, effektivt kunne avverge en lavkonjunktur, ikke minst fordi samordning vil styrke tillit (Fokusnotat 4).

Den nåværende stabiliseringen av økonomisk vekst, inflasjon og renter på lave nivåer forsvarer ikke mangelen på politiske tiltak. Situasjonen er fortsatt grunnleggende skjør, og de strukturelle utfordringene –

som digitalisering, handel, klimaendringer og vedvarende ulikhet – er alvorlige. Snarere er det et unikt mulighetsvindu for å unngå en stagnasjon som vil skade folk flest, ved å gjenopprette sikkerhet og gjøre investeringer som kommer alle til gode.

© OECD

Denne oppsummeringen er ingen offisiell OECD-oversettelse.

Bruk av dette innholdet, i både digital eller trykt form, reguleres av vilkår som finnes på <http://www.oecd.org/fr/conditionsdutilisation>.

Flerspråklige oppsummeringer er oversatte utdrag av OECD-publikasjoner opprinnelig utgitt på engelsk og fransk.

Disclaimers: <http://oe.cd/disclaimer>